

Danielpa Qillqan — Pachak Hukniyuq Kaqnin

Paqtapa Qespichiynin: Ch'uyanchaymanta Pichasqakama

Jeff Pippenger

2024-02-29

Cristopaq pacto nisqanta takyasqanmanta semanaja qhawachkarqan paypa bautismonmanta pacha, hanaq pacha santuariypi Cristoq Sayarimusqankama Estebanpa rumikunawan maqasqa wañuchisqa kaptin.

Ichaga Espíritu Santuwan hunt'asqa kaspas, hanaq pacha-man qhawarispas, Diospa k'anchayninta rikurqan, hinallataq Jesus-ta Diospa paña makinpi sayashaqta. Hinaspan nirqan: Qhawariychik, hanaq pachakuna kicharisqata rikuni, runapa Churintaq Diospa paña makinpi sayashaqta. Chaymanta paykunapaq sinchita qaparirqanku, rinrinku taparikuspataq huk simillawan payman phawaykurqanku. Llaqtamantaq hawaman qarquruspanku rumikunawan maqaykurqanku; testigokunataq p'achankuta saqerqanku huk wayna runapa chakinkunaman, sutinmi Saulo karqan. Estebantaq rumikunawan maqaspanku, Diosmanta mañakuspan nirqan: Apu Jesús, espírituyta chaskiy. Hinaspan qonqorikuykuspa sinchita qaparirqan: Apu, ama kay huchata paykunaman yupaychu. Chayta nispaqa puñuykuku-rqan. Hechos 7:55–60.

Estebanrumi samq'asqa kaptin, Miguel hatarirqan, chaymi evangelio mana judíokunallapaña kaspas, mana judío nacionkunaman rirqan; chay pacha kamaqa evangelioqa judíokunallamanmi qichasqa karqan.

Chaymantataqsi angil nirqan: “Paymi achka runakunawan rimayta sinchiyachinqa huk simanap puchukayninpaq [qanchis watakunapaq].” Qispichiqa llamk'ayninman yaykuyninmanta qanchis watakuna qhipamanmi allin willakuyqa astawan judío runakunaman willasqa kanan karqan; kimsa wata kuskanmi Cristo kikinmanta; chaymanta qhipatataq apostolkunamanta. “Simanap chawpinpitaq sacrificiota, ofrendatapaspas tukuchinqa.” Daniel 9:27. A. D. 31 watapi puqay pachapi, Cristo, cheqaq sacrificio, Calvariopi haywasqa karqan. Chaymantataq templopa cortinanninqa iskayman llik'ikurqan, chaywan rikuchispa sacrificiokunapa serviciunpa sagrados kayninpas, unanchayninpas tukusqanta. Chayamunñam karqan pachaqa kay pachapi sacrificiopas ofrendapas tukunanpaq.

“Suk huk semanata—qanchis wata—tukukurqan A. D. 34 watapi. Chaymanta, Estebanta rumikunawan maqaypi wañuchisqanwan, judíokuna qespichiy willakuyta mana chaskisqankuta qhipakama takyaspa sut'ichirqanku; ñak'ariy qatikachisqanrayku ch'eqechisqa discípulokunan ‘maymanpas rispa simita willarqanku’ (Hechos 8:4); hinaspataq, chaymanta mana unayllatan, qatikachaq Saulo tukusqa karqan, Pablotaq tukurqan, mana judío llaqtakunapa apostolnin.” El Deseado de todas las gentes, 233.

Wata 34-pi, sagrado semana (iskay waranqa pichqa pachak iskay chunka p'unchay), tukukapun; ñawpaq Israelqa Diosmanta qarqosqa kasqa, paykunapa gracia pacha hunt'asqata wisq'akusqaña karqa. Chay pachapiqa, ñawpaq Israelman kutichisqa castigo, rimanakuyninta mana chaskisqanrayku, hinallataq Diospa Churin chakatasqa kasqanrayku, Diospa ejecutiva

juicioyninman churakusqa karqa. Diosqa, unay suyasqanmanta llaqiywan hunt'asqa k'uyakuyninpi, Jerusalén llaqtapa chinkachisqa kayninta qhiparichirqa 66 d.C. watapi muyuy harkanakuywan qallarispa 70 d.C. watakama hinaspa chinkachisqa kayninkama.

Daniel qhelqap ñawpaq iskay chunka qanchisniyoq t'aqapi versículokuna, mayqenkuna Cristo pactota takyachisqan semanata reqsichin, chayllataq reqsichin pagano Romaq (hamuq príncipe) llaqtatawan santuarioyta thuñichinanpaq kasqanta; ichaqa Diosqa, paypa unay-suyay misericordianta ruraspa, ñawpaq Israelpa wawankunaman tiempo-ta saqerqan evangelio uyariyninkupaq hinaspa yuyaychakuspa akllanankupaq, imayna taytankuna ruraraqanku Cristopaq hinaspa discipulokunapa qanchis watayuq ministerionnin tiempopi paykunapa chawpinpi.

“Jerusalén llaqtapa chinkachisqa kananmanta Cristo kikin willasqan qhipaman qaylla tawa chunka watakunata, Señorqa llaqtapa hinaspa suyupaq taripayninkunata suyasqa. Ancha musphaymi karqa Diospa unay-suyaynin, Evangelionta qipanakuqkunapaq hinaspa Churin wañuchi qkunapaq. Mana ruruchiq sach'amanta rimayqa Diospa judío nacionwan imayna rurasqanta rikuchirqan. Kamachiyqa llusqisqañam karqa: ‘Kuchuychis; imapaqtaq allpata hark'an?’ (Lucas 13:7), ichaqa hanaq pachamanta khuyapayakuyninqa huk pisi tiempokama waqaycharqanraq. Judiokunapurapiqa achkha runakunararaq karqaku Cristopa kayninmanta hinaspa rurasqanmantapas mana yachaq. Wawakunapas manam chaskirqakuchu taytankupa qipanakusqan oportunidadkunata, nitaj chaskirqakuchu taytankupa qipanakusqan k'anchayta. Apostolkuna hinaspa paykunawan kуска llank'aqkunapa willakuyninwanmi Diosqa paykunaman k'anchayta phanchichinqa; saqisqañam kanqaku profeciakuna imaynata hunt'asqa kasqanta rikunankupaq, mana Cristopa paqarisqanllapichu hinaspa kawsayninllapichu, aswanpas wañuyninpi hinaspa kawsarimusqampipas. Wawakunaqa manam taytankupa huchankunaraykuchu huchachasqa karqaku; ichaqa, taytankuman qusqa llaqa k'anchayta yachaspa, wawakuna kikinkuman qusqa yapasqa k'anchayta qipanakurqanku chayqa, taytankupa huchankunapi hukllachasqa karqaku, hinaspa mana alli rurayninkupa tupunta hunt'achirqaku.”

Diospa unay-unay muchuynin Jerusalén llaqtapaqqa judiokunata aswanraqmi takyayninkupi mana wanakuy atiyllankupi sayachirqan. Jesúsqa disipulonkunaq contranpi cheqnikiywan hinaspa sinchi millay rurayninkuwanmi qespichiypa qhipa qhawayninta qhesachirqanku. Chaymantataq Diosqa paykunamanta amachayninta qichurqan, hinaspa Satanásmanta angelninkunamantawan hark'aq atiyninta anchuchirqan, hinaptinmi chay naciónqa akllasqanku umalliqpa kamachiyninman saquesqa karqan. Wawakunaqa Cristopa gracianta pisipacharqanku, chayqa yanap'ayninwan mana allin munayninkuta atipachinman karqan; kunantaq chaykunapaq atipaqninkuna tukurqanku. Satanásqa almaq aswan sinchi hinaspa aswan uraychasqa munayninkunata hatarichirqan. Runakunaqa manam yuyayman hinachu ruraraqanku; yuyaymanta qarqusqaña kasharqanku—munayllawan hinaspa ñawsa phiñakuyninwan kamachisqa. Millayninkupiqqa satanáshina tukurqanku. Ayllupipis hinaspa naciónpipas, hanan kaqkunawan uran kaqkunawan kуска, karqanmi iskayrayay, envidia, cheqniy, maqanakuy, hatarikuq kay, wañuchinakuy. Manam maypipis amachakuy kanchu karqan. Masikuna hinaspa ayllumasikunaqa huknin hukninta traicionacharqanku. Taytakunaqa wawankunata wañuchirqanku, wawankunataq taytankunata. Llaqtapa umalliqninkunaqa kikinkuta kamachiyta mana atirqankuchu. Mana hark'asqa munaykunapaq tiranokuna

tukuchirqan. Judíokunaqa Diospa mana huchayoq Churinta huchachinankupaq llulla testimoniota chaskirqanku. Kunanqa llulla tumpakuykunaqa kikinkuq kawsayninkutapas mana takyachiy atina tukuchirqan. Rurasqankuwanmi unayñataq nirqanku: ‘Israelpa Santo Nispasqa ñawpaqniykumanta anchuykachun.’ Isaías 30:11. Kunanqa munasqanku qusqaña karqan. Diosmanta manchakuyqa manaña paykunata chinkachirqanchu. Satanásqa naciónpa umanpi karqan, hinaspa aswan hanaq civil hinaspa religioso autoridádkunaqa paypa kamachiynin uranpi karqanku.” The Great Controversy, 27, 28.

Rimanakuy Paqtachikuypa Chaskin kaspá, Cristoqa ñawpaqtaqa judíokunallawanmi llamk’arqa. Wata 34-pi, Esteban-ta rumikunawan maqaypi, chaymantaqa evangeliota mana judío nacionkunamanmi riqsiq chayarqa, hinaspataq Diospa ejecutivon taripayninpa pacha chayamurqa, ichaqa Diosqa k’uyakuyninrayku chay pacha junt’akuyta tawa chunka watakuna hina suyarchirqa.

Rimanakuyta churanapaq Kachaq hina, Malaquíás qillqapa kinsa kaq p’anqapi nisqanta hunt’aspa, Cristo iskay kutita templota picharqan. Chayta ruwarqan huk pachapi, mayqin pacha sut’inchasqa karqan chay hina rimanakuy llaqtapa runakunapaq, paykunaqa chay pachapi saqisqa hinaspa rakisqa kashaqtin, hinaspa hinallataq chaymanta qhepamanta musuq akllasqa llaqtaman tukupaqkunapaqpas. Chay pacha tukukuptin, Diospa kamachiq taripayninpa pacha qallariqurqan. Juan Bautistaqa chay kachaq karqan, Cristopa ñaninta wakichiq, paypa llamkayninmanta musuq akllasqa llaqta oqarichinapaq, maywanmi pay rimanakuyman yaykunqa.

Ishkay templota pichanakuykunaqa yachachiq rikuchiynkuna karqan, Cristoq lamar qochata pichana llamk’ayninta reqsichiq. Malakías libroq kimsa kaq kapitulonpi Rimanakuy Paqaq Chaskiq usqhaylla chayamun chayqa, Levípa churinkunatapás ch’uyanchan, hinallataq qichunpas, ñawpaq p’unchaykunapi hina huk haywarikuy ruwanapaq.

Ichaga, pim qispichkanqa hamuq punchawninpi sayayta atinman? pimaq rikurimuptin sayayta atinman? payqa ninata hina qollqeta ch’uyaqa ninan hina, chaymanta t’antaqkunapaq jabonninman hina. Paymi tiyaykunqa qollqeta ch’uyaqa hina, qollqeta pichaq hina; Levípa churinkunataqtaq ch’uyañanqa, qori hinataq qollqe hinataqtaq pichanqa, chayhinaqa Señorpaq chiqap kaypi ofrendata haywanankupaq. Chaypim Judáwan Jerusalénpa ofrendanku Señorpaq sumaq kanqa, ñawpaq punchawkuna hinataq, ñawpa watakuna hinataq. Malaquíás 3:2–3.

Malaquíás qelqay kimsa kaqpi, iskay kutipi Templota pichaykunaqa Levíq churinkunapa iñiyninpa hunt’asqa allinyayninta rikuchin, chaytaqa Rimanakuypa Kachaqninmi hunt’an. Levíq churinkunapa iñiyninpa hunt’asqa allinyayninqa qori chuyanchasqa kasqanwanmi rikuchisqa.

“Llapallankupi, sanatorio ukupi imaynachus aswan kallpayoq kashaqkunapi, kanqa Diospa munayninman hina kasukuy, kikinta uraychaspa ñak’arikuy, sonqota kichariy Cristo Espirituypa ancha chanin influyunman. Nina ukupi pruebaykusqa qoriqa munakuytawan iñiytawan rikuchin. Askha runakunaqa munakuymanta casi wakcha kanku. Kikinkupim atienekuyqa ñawinkuta qhicharin hatun necesitayninkuta mana rikunaykupaq. Cheqqa ancha munasqa kachkan sapa p’unchay Diosman kutirikuy, musuq, ukhu, sapa p’unchay religioso kawsaypi experienciayuq kay.” Testimonies, volume 4, 558.

Malaquías qillqapa kimsa kaq capítulo, iskay templo pichanakuykunataq yachay yapakusqanmanta yuyayniyuq kasqanta hunt'achisqanta rikuchin, yachaqkuna ukhupi, paykunaqa Levípa churinkuna kanku; chaytaqa Rimanakuypa Kachaqninmi hunt'achin. Levípa churinkunapa hunt'asqa kayninqa qullqita ch'uyanchasqawanmi rikuchisqa.

Señorpa siminkunaqa ch'uya simikunan: allpamanta hornopi q'illqashqa qullqihina, qanchis kutita ch'uyanchasqa. Salmo 12:6.

Rimanakuypa Kachaqninqa Leviq churinkunata qullqi hina quri hinapas chuyanchanan karqa. Diospa Siminqa chaymi chuyanchan, imaraykuchus chuyanchasqa kayqa chaniyuqchasqa hinaspa santu kayman churakusqa kaymi.

Qanpa chiqniykiwan paykunata t'aqaychakuy; qanpa simiykiqa chiqniymi. Juan 17:17.

Juan Bautista karqa chay kachaq, mayqinchus ñanta waqaycharqa Pacto nisqapa Kachaqninpaq, Malaquías qhelqapa kimsa kaq rakhiypi ñawpaq hunt'asqampi; chayman hina, paypa willakuyninqa tawa sayayniyuq karqa. Llamkayninpi yaykurqa reqsichiyta, mayqinchus Pacto nisqapa Kachaqninpa ruwanan pichay llamkayqa, hinaspa chay hunt'asqa pichay llamkayqa rikuchisqa karqa hina huk era pichanapa ruwasqanman. Payqa reqsichirqanmi ñawpaq akllasqa llaqtaqa chay p'unchaykunaqa ña pasasqa hina saquesqa kashasqanta. Hinallataq Diospa llaqtanman Laodicea willakuyta apamurqa, chay hina huchankuta hinaspa taytankupa huchankutapas qawachispa. Tukuy kay cheqaqkunata churarqa “jamuq phiñakuy” nisqapa ukhupi. Chay kachaqpa llamkaynin, mayqinchus ñanta waqaycharqa, rikuchirqan huk runapa ruwasqanman hina, mayqinchus mana hayk'aqpas yachachisqa karaqchu chay saquesqa kashaq llaqtapa yachachiy sistemanpi.

Juan Bautista-pi Señorqa paypaq huk kachaqta hatarichirqan, Señorpa ñanninta waqaychananpaq. Payqa kay pachaman mana manchakuspa huchata piñakuspa hinaspa juchachaspa qespichiq testimoniota apamunan karqan. Lucasqa, paypa kamachiyninta hinaspa ruwayninta willaspa, nin: “Payqa Paypa ñawpaqenman rinqa Eliaspas espiritunwan hinaspa atininwan, taytakunapa sonqonkuta wawakunaman kutirichinanpaq, mana kasukuqkunatatataq chanin runakunapa yachayninman; Señorpaq allichasqa llaqtata wakichinanpaq” (Lucas 1:17).

Fariseokunawan Saduceokunawanpas achkaq hamurqanku Juanpa bautismonman; payqa paykunata rimapayaspa nirqan: “Mach'aq wayrachakuna miray, ¿pitaq qamkunata willasurqankichik hamuq piñakuymanta ayqenaykichikpaq? Chayrayku, wanakuymán hinallataq allin ruraykunata paqarichiykichik. Amataq sonqoykichik ukhupi niychikchu: ‘Abrahammi taytayku’, nispas; imaraykuchus niychikichikmi: Diosqa kay rumiakunamantapas atinqa Abrahampaq wawakunata hatarichiyta. Kunanpas hachaqa sach'akunapa saphinman churakusqanñam; chayrayku llaqa sach'a mana allin ruruta apaqqa kuchusqa kanqa, ninamanpas wikch'usqa. Noqaqa yakuwanmi bautizaykichik wanakuymán; ichaqa qhepaypi hamuqqa noqamanta aswan kallpasapa, paypa usut'anta apanaypaqpas mana hinachu kani; paymi qamkunata bautizasunkichik Santo Espírituwan, ninawanpas. Paypa makinpim aventadornin kashan; era nintapas sumaqta pichanqa, trigonta qullqanman huñunqa; ichaqa qaranqataqa mana hayk'aq wañuq ninawan rupachinqa” (Mateo 3:7–12).

“Juanpa rimaynin trompetahinataq hatarirqan. Paypa kamachiyninqa karqan: ‘Llaqtayman huchankuta qhawachiy, Jacobpa wasinmanta huchankutapas’ (Isaías 58:1). Manam runakuna yachachisqan yachayta chaskirqanchu. Dioswan naturalezaqmi paypa yachachiqninkuna karqan. Ichaqa hukmi necesitakurqan Cristopaq ñanta ñawpaqta waqaychananpaq, payqa kallpasapa karqan rimayninta uyarisichiyta unay profetakunahina, mana allinman tukusqa nacionta waqyaspa arrepentimientoman.” Selected Messages, libro 2, 147, 148.

William Millerqa karqan iskay ñiqin chasqi apaqmi karqa Pacto nisqaq Willakuqpaq ñanta waqaychananpaq; hinaspa Millerpa runanpas, llank’ayninpas, Juan Bautistaq nisqanwanmi rikuchisqa karqa.

“Waranqa runakunaqa pusasqa karqanku William Miller willakusqan chiqaqta chaskinankupaq, hinaspa Diospa kamachiqnin runakunaqa hatarichisqa karqanku Elíasqa espirítunwan atiyinwan ima, willakuyta willakunankupaq. Juan hina, Jesuspa ñawpaq puriqnin, kay chaninnaq willakuyta willakunaqa kallpachasqa karqanku sachapa sapinman hachata churayta, hinaspa runakunata waqyayta, wanakuywan tupaq rurayninkumanta ruruchinankupaq.” Early Writings, 233.

Cristo pacha siminpi huch’uy-huch’uy rimanakuspa mana allin yuyayman churakuj judíokunaqa, Mesías manta llulla willaypi atinikuyta yachachisqa karqanku. “Mesías” nisqaqa hebreo simim, griego simipi “Cristo” nisqapaq, chaymi “jawisqa” nin.

Diospa Israelpa churinkunaman kachamusqan simi, Jesucristo rayku thak-kawsayta willakuspa: payqa llapanpa Señorninmi: chay simita, nisqayta, qankuna yachankichikmi, llapa Judea suyuntinpi willasqa kasqanta, Galileamanta qallaripa, Juanpa willakusqan bautismomanta qhipaman; imaynatas Diosqa Nazaret llaqtayuq Jesusta Santo Espirituwan hinallataq atiywan hawisqa; paymi purirqa allinta ruwaspa, supaypa ñak’arichisqan llapankunata hampispa; Diosqa paywan kashaqtin. Hechos 10:36–38.

Tanto “Mesías” como “Cristo” significan “el ungido”. Cristo fue ungido en Su bautismo; por lo tanto, en sentido técnico, Él no fue el Mesías ni el Cristo sino hasta Su bautismo. Su bautismo se alinea proféticamente con el descenso del ángel de Apocalipsis capítulo diez, que descendió el 11 de agosto de 1840, y también se alinea con el descenso del ángel poderoso de Apocalipsis capítulo dieciocho, que descendió el 11 de septiembre de 2001. Los tres hitos proféticos identifican la manifestación del Espíritu Santo en la lluvia tardía.

Judiokuna sasachakuqkunaqa huk pantasqa yuyaymanmi hap’ipakusqaku, llulla profetik willakuymán: Mesíasqa kay pachapi chiqap llaqtakunata munaychakuspa, Israel suyutaq kay pachapi tukuy pachatam kamachinanpaq hamunman nispa. Chayqa llulla willakuymi karqa, “thak kaytaq qhapaq kaytawan” nispa suyasqanta prometispa.

William Millerpa willakuyninqa iskay hatun kaqmi karqan. Ñawpaqninqa karqan pacha willakuykunapa churaynin, chaywanmi reqsichisqa karqan santuarioq pichaynin; iskayñiqinñataq karqan católicokunaq waranqa wata milenio nisqamanta yuyayta mana chaskisqan, mayqintachus protestantekunaqa iñiymán kuyusqa kachkakuq. Chay llulla qhaway mileniomanta, waranqa wata thak kaywan allin kawsaywan kasqan hina reqsichisqa, sut’inchasqa karqan Mesíaspa qhapaq

suyuyinmanta llulla qhawaywan, mayqintachus chiqninakuywan rimayta munasqa judíokunaqa hap'isqa karqanku.

Chay ish kay testigokuna reqsinchikmi llulla qhepa para willakuyta, chaymanta “thak kayta, qhapaq kaytawan” nispa prometiqta, kinsa kaq hinallataq tukuy p'unchaypaq hunt'akuyninpi, chay willakuqpa historianta, pichus Kachamunapaq Willakuqta waqaychan, Contratop Willakuqninqa usqhaylla hamunanpaq Temploman. Chay llulla qhepa para willakuyqa reqsichisqa kachkanmi “thak kay, allin waqaychay” willakuy hina, Juan Bautistaq willakuyninwan kontrastapi, paymi reqsichirqa: “sapa sach'a mana allin ruruta apamuqqa kuchusqa kanqa, ninaman wikch'usqa kanqa”, maypachachus “hamuq phiñakuy” chayamunqa chaypacha. Chay hinallataqmi representasqa karqa Millerpa reqsichikuyninwan, mana kanqachu waranqa wataq thak kaynin, Catolicismo yachachisqa hina; Señor kutimuptinqa, payqa allpata tukuchinqa hamuyninpa k'anchayninwan.

Qankunataq, ñak'arisqakuna kaqkunaman, noqaykuwan kуска samayta chaskikuychis, Hanaq pachamanta Señorninchis Jesucristo atiyiniyuq angelninkunawan rikuchikusqa p'unchaypi, nina rawraypi Diosta mana reqsiqkunaman, Señorninchis Jesucristoq evangelionta mana kasukuqkunaman venganzata apamusalla: paykunaqa Señormanta, hinaspa atiyinpa k'anchayninmantapas karunchasqa, wiñaypaq chinkachisqa kaywan muchuchisqa kanqaku. 2 Tesalonicenses 1:7–9.

Musq ñawpaq ish kay willakuqkuna, Paktopa Kachaqnin musuq aklakusqa llaqtawan pactota rurananpaq wakichiqkuna, rikuchinku imayna llulla “thak kaywan waqaychasqa kay” qhipa para willakuy, Laodiceapi Adventismoq kimsañiqin mirayninpi wakichisqa kasqa, Satanaspa rurasqañmi Laodiceapi Adventismoq tawañiqin mirayninta hark'anapaq, Islampa rurananta mana reqsinanpaq, kinsa kaq Ay qhawaypi rikuchisqa hina.

Leviq churinkunata rikuchiqkunapaq hunt'asqa ch'uyanchay ruwaypiqa, Juan Bautista qhepaman hamuqqa makimpi kaq wayra apanawan allp'an wasinta sumaqta pichanay karqa, hinaspa “ch'uyanchanay” karqa. Chay ruwasqaqa Paypa Siminwan hunt'akun.

“Paypaq wayrachisqa kachkan makimpi, hinaspa allinta pichaykuyta ruwanqa trillana pampanta, trigontaqa huñunqa qollqaman.” Mateo 3:12. Kayqa huk pichaykuy pacha karqa. Cheqaq simikunawanmi qarat'aqa trigomanta t'aqasqa karqa. Hawa runakuywan hunt'asqa kasqankurayku, kikinkuta justaq hina qhawasqankurayku, cheqanchakuyta chaskiyta mana munaspa, kay pachata ancha munasqankurayku, pisi kallpayoq kawsayta chaskiyta mana munaspa, askha runakunaqa Jesusmanta karunchakurqanku. Kunanpas askhakunaqa chayllata ruwashanku. Almakunaqa kunan p'itipasqaña kachkanku, imaynatachus Capernaum llaqtapi sinagogapi chay disipulokuna p'itipasqa karqanku hina. Cheqaq kay sonqoman apamusqa kaptin, rikunku kawsayninkuqa mana Diospa munayninman hina kasqanta. Kikinkupi llapanpi huk hunt'a tikraypa kasqanta rikunku; ichaqa mana munankuchu kikinkuta saquespa llamk'anata oqarikuyta. Chayrayku huchankuna rikuchisqa kaptin phiñakunku. Piñakusqa rispanku, imaynatachus disipulokuna Jesusmanta ripurqanku, rimarispanku: ‘Kay simiqqa sasa simim; ¿pitaq uyariyta atinman?’” El Deseado de Todas las Gentes, 392.

Qhipa paraq tamyaq willakuyninqa Habacuc iskay ñiqi qillqapi “rimanakuy” nisqami, hinaspa cheqaq kay simikunami trigu-ta qara-manta t’aqanku. Chay t’aqayqa Pacto-pa Kachaqninpa ruwasqan pichaymi. Millerita historia-pi, Daniel ñiqi qillqapa pusaq ñiqi t’aqapi, chunka tawañiyuq versiculopi willakuynin, ñawpaq kutipi mana hunt’asqa kaptin, huk pichayta paqarichirqan, hinaspataq Habacuc iskay ñiqi qillqapi suyay pacha-ta, Mateo iskay chunka pichqayuq ñiqi qillqapi chunka sipaskunamanta yachachikuywan kuska, apamurqan. Ch’isi qayakuypa willakuynin qhepaman 1844 watapi octubre killapa iskay chunka iskayniyuq p’unchawpi hunt’asqa karqan chayqa, aswan hatun pichaytam paqarichirqan. Chaymantaraqmi Pacto-pa Kachaqnin usqhaylla chayamurqan, qhepa pichayta hinaspa ch’uyaanchayta qallarispas. Kuyuy, kimsa ch’uyaanchaykunamanta hinaspa pichaykunamanta ñawpaq iskayniynta pasaspa, kimsakaqta pantarqan, hinaspataq 1863 watapi Laodicea-pa chunlla purinaman kacharisqa karqan.

Millerita historiapiqa, Protestantekunaqa ñawpaqtaqa cheqaq simikunawan pichasqa karqanku; chaymanta qhepanmanqa, ñawpaq angelpa kuyuyñinpas kimsa kaq pruebayuq willakuq chayamuptin pichasqa karqa. Ichaqa, 1798 watamanta 1844 watakama tawa chunka suqta watakunapi Millerita temploq hatarichiqnin karqanku chay runakunaqa, chunka virgenkunaq rimay-tinkuchisqanta hunt’aspaña, kimsa kaq pruebatam mana atiparqankuchu, chayqa hamurqa 22 de octubre de 1844 p’unchawpi.

Achka runakunaqa, ñawpaq kaq hukñiqin angelpa willakuyninwan, iskayñiqin angelpa willakuyninwanpas, Noviota tinkuq lloqsimurqanku; ichaqa kimsañiqin kaqta, kay pacha-man qusqa kananpaq qhipa pruebayuq willakuyta, mana chaskirqankuchu; chayhinallataq huk kikin sayayta hap’inaku, qhipa qayay ruwasqa kaptin.

“Sapaq señalasqankuna kay rikch’achiy ukhumanta allinta, sumaqa yuyaymanasqa kanan. Noqanchikqa yachaqa utaq mana yuyaysapalla sipaskunawanmi rikuchisqa kashanchik.”
Review and Herald, October 31, 1899.

Profetapa historiankuna, kimsa kaq angelpa chayamunwan qallarisa 1844 watapi, octubre killapa 22 p’unchawninpi, pantasqa karqan, hinaspan 1863 watapi hatarikuypi tukukurqan. 1850 watakamaqa, Hermana White qelqarqan kay qatiq mensajeta.

“Señorqa qhawachiwarqanmi, enero 26 p’unchawpi, chayta willasaq. Rikurqanim Diospa wakin llaqtan runakuna upa hina, puñusqa hinalla kasqankuta; chaymanta kuskan rikch’asqa kasqankuta, mana musyaspankuta ima p’unchawpi kunan kawsashanchikta; hinaspata ‘runa’ ‘qopa pichanawan’ yaykusqanta, hinaspa wakinkuna pichasqa apasqa kaypaq peligropi kasqankuta. Jesús manta mañakurqani paykunata qespichinanpaq, aswan huk ratullata perdonananpaq, manchay peligroyninkuta rikunanpaq saqenanpaq, chhaynaqa wakichikuspaña kanankupaq, mana wiñaypaq qhipa hina tukunanmanta ñawpaqta. Angelqa nirqan: ‘Tukuy chinkay hamushan atiyniyuq muyu wayra hina.’ Angel manta mañakurqani llakipayakunanpaq hinaspa qespichinanpaq kay pachata munasqankuta, imankunawan kasqankuman watasqa kasqankuta, mana munaspankuta chaykunamanta kicharikuyta, hinaspa chaykunata sacrificiota ruwanankupaq, chay mensajerokunapa puriyninta utqhayachinanpaq, yarqhay mikhuna ovejakunata mikhuchinankupaq, paykunaqa espiritu mikhunamanta pisiyninrayku wañuypi kasqankurayku.”

“Imayna qhawarirqani wakcha almaskuna kunan p’unchaypi chiqaq yachachiyta mana tariykuspa wañusqankuta, hinaspataq wakinkuna, chiqaqta creenqankuta rimakuqkuna, Diospa llamkayninta ñawpaqman apaypaq munasqa imakuna mana quspa, paykunata wañuchkuchkashaqta; chay qhawasqaqa ancha nanaymi karqa, hinaspa angelmanta mañakurqani chayta ñawiykimanta apachinampaq. Qhawarirqanim Diospa causan paykunapa wakin kaqninkuta mañakusqanpi, Jesúsanta hamuq wayna runa hina, [Matthew 19:16–22.] llakisqa ripusqankuta; hinaspataq utqaymanta pampaykuq muchuy paykunapa patapi pasaspa llapan imaykankutapas apachikunanta, chaymantataq pacha qhipa kasqanta kay pachapi kaq imankunata sacrificiota ruwaq hina quspanku, hanaq pacha piñapi qhapaq quri waqaychayta huñunankupa.” Review and Herald, April 1, 1850.

1850 watapiqa, allpa pichana qhariqaña ñataq chayamurqanña. 1844 wata, octubre killapa 22 p’unchawninpi, Paktopa Kachaqninca usqhaylla hamurqan Templonman, hinaspa Levípa churinkunata pichayta ch’uyaqchaytawan qallariykurqan.

Kay yachayta qatiqkuspa hamuq qillqapi rikuchisunchik.

“Kunan p’unchaykunaqa almaskunaqa pruebakusqa, sufrasqa kachkanku, askhataqmi pasachkanku chayllata sarusqan ñanta, pikunakachus Cristota saqirqanku chaykunapa sarusqanman hina. Simiwan pruebakuspaqa, Diospa Yachachiqninta qhesachanku. Kawsayninku mana chiqaq kaywan, allin kaywanpas tupasqa kasqanrayku anyasqa kachkaspankuqa, Qespichimanta kutirikunku; hinaspa akllasqankuqa, piñakusqa discipulokunapa akllasqan hina, manam hayk’aqpas tikrasqachu. Manataqmi aswanta Cristowan purinkuchu. Chhaynataq hunt’akun kay simikuna: ‘Paypa wayrachinaqnin maqinpin kachkan, hinaspa payqa allinta pichanqa trillana pampanta, trigonintañataq huñunqa qolqanman’.” Signs of the Times, May 15, 1901.